

Borsa İstanbul 30 Endeksinde İşlem Gören Şirketlerin Bilgi Toplumu Hizmetlerine Yönelik Bir Araştırma

A Research About The Information Society Services of The Firms in
Istanbul Stock Exchange 30 Index

H. Pınar KAYA

Ahi Evran Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü, Kırşehir, Türkiye
pkaya@ahievran.edu.tr

Şükran GÜNGÖR TANÇ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü, Nevşehir, Türkiye
sgungor@nevsehir.edu.tr

Özet

Son yıllarda tarafları fiziki olarak karşı karşıya getirmeksizin internet ortamında yerine getirilen e-devlet, e-belediye, e-bildirge, e-ticaret gibi hizmetlere e-şirket adı altında bir yenisi daha eklenmiştir. Denetime tabi sermaye şirketlerine internet sitesi açma yükümlülüğünün getirilmesi, e-şirket bilgi sisteminin oluşturulmasına sebep olmuştur. Çalışmanın amacı, BİST-30 şirketlerinin internet sitesi açma yükümlülüklerini ne şekilde yerine getirdiklerini tespit etmek ve Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcılardan (MTHS) hizmet alan şirketlerin e-şirket bilgi sisteminde paylaştıkları bilgilerin kapsam ve niteliğini içerik analizi yöntemiyle incelemektir. Çalışma sonucunda T. Halk Bankası A.Ş. hariç diğer BİST-30 şirketlerinin internet sitesi açma yükümlülüklerini Merkezi Kayıt Kuruluşu'ndan (MKK) destek hizmeti olarak yerine getirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca BİST-30 şirketlerinin bilgi toplumu hizmetleri kapsamında internet sitelerinde asgari içerikten daha fazla bilgi sunma eğiliminde oldukları ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Toplumu, Bilgi Toplumu Hizmetleri, İnternet Sitesi Yükümlülüğü.

Abstract

In recent years, a new service under the name of e-company has been added to the services that are made on the internet without making the parties come face to face physically such as e-state, e-municipality, e-declaration and e-commerce. The obligation to open a website for the equity firms that are audited entity causes creating e-company information system. The aim of the study is to determine how the ISE-30 firms discharge the obligation of opening a website and with the content analysis method to analyze the scope and quality of the information that the firms getting services from Central Database Service Providers (CDSP) share in e-company information system. In the study, it was found that except for T. Halk Bank I.C. other ISE-30 firms discharge their obligation of opening a website by getting support service

from Central Securities Depository (CSD). Moreover, it could be said that within information society services the ISE-30 firms are tend to present more information than minimum content on their internet websites.

Keywords: Information Society, Information Society Services, Obligation Website

1. Giriş

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile birlikte, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen ölçütleri sağlayarak denetime tabi hale gelen sermaye şirketlerine ilave sorumluluklar yüklenmiştir. Söz konusu sorumluluklardan biri de asgari içeriği mevzuat hükümlerine uygun bir internet sitesi oluşturmaktır.

Sermaye şirketlerine internet sitesi oluşturma zorunluluğu getirilmesinin temel amacı, en üst düzeyde şeffaflığın sağlanması olarak öngörülmüştür. İnternet sitesinin, şirketle ilgili bilgilere, şirketin yaptığı açıklamalara, çağrılara, beyanlara ve hazırladığı belgelere, raporlara, finansal tablolara, sorulan sorulara verilen cevaplara, herkesin en kolay şekilde ulaşabildiği, en güvenilir ve şeffaflığı en üst düzeyde sağlayan araç olduğu düşüncesinden hareket edilmiştir (TTK Madde Gerekçeleri, Md. 1524/1).

İnternet üzerinden şirketlerle ilgili bilgi, belge, rapor, tablo ve çağrılara kolaylıkla ulaşım imkânı sağlanması, ilgili tarafların aydınlatılması noktasında önem teşkil etmektedir (Bozdemir, 2014, s. 95). Türk Ticaret Kanunu'nun uygulanması ile ticari hayatta güven ortamı tesis etmek, tüm yatırımcılar için uygun yatırım ortamı oluşturmak, kayıt dışılığı en aza indirmek, bilgi toplumunun gereği olan hizmetleri yaygınlaştırmak ve girişimciliğin önünü açmak amaçlanmaktadır (Özgül, 2015, s. 31). Kamuoyunu doğru bilgilendirme üzerinde hassasiyetle duran Türk Ticaret Kanunu, piyasa disiplini sağlamaya yönelik çağın gereklerine uygun hükümler içermektedir (Şengel, 2011, s. 21). Sermaye şirketlerine getirilen internet sitesi açma yükümlülüğü de bu kapsamda değerlendirilen gerekli uygulamalardan biridir.

Bu bilgiler ışığında, çalışma kapsamında öncelikle bilgi toplumu hizmetlerine yönelik genel bilgiler verilecek ve bilgi toplumu olmanın faydalarından bahsedilecektir. Daha sonra sermaye şirketlerinin internet sitesi açma yükümlülüklerine ilişkin sorumlulukları ilgili mevzuat çerçevesinde ortaya koyulacaktır. Çalışmanın uygulama bölümünde ise BİST-30 endeksinde işlem gören şirketlerin bilgi toplumu hizmetleri kapsamında internet sitelerinde zorunlu olarak açıklamaları gereken bilgiler ve bunun dışında kamuyu gönüllü aydınlatma amaçlı paylaştıkları bilgiler incelenecektir. Şirketlerin internet sitesi açma yükümlülüklerini ne şekilde yerine getirdikleri, destek hizmeti alıp almadıkları ve paylaştıkları bilginin kapsamı genel olarak değerlendirilecektir.

2. Bilgi Toplumu Hizmetleri

Bireylerin ihtiyaç duyduğu bilgilere internet aracılığıyla çok kolay ulaşabildiği günümüzde bilgiyi üretmek ve paylaşmak bir hizmet haline gelmiştir. Çağın sloganı olarak nitelendirilen ve “Bilgi güçtür” (Çukurçayır ve Çelebi, 2009, s. 60) şeklinde ifade edilen bilgi, şirketler için kurum itibarını artırmada ve rekabet avantajı sağlamada büyük bir paya sahiptir. Şirketler için başarının birinci girdisi bilgi, ikincisi ise bilgiyi özümsemek, kullanmak ve yönlendirmektir (Eleren ve Kurt, 2001, s. 7).

Rekabetçi ve dinamik bir ekonomik sistemin en önemli gerekliliği bilgi toplumu olmaktır (Çukurçayır ve Çelebi, 2009, s. 59). Bilginin gelişimi ve değişimine dayanan

bilgi toplumu, (Mäkinen, 2011, s. 1) bilgi teknolojilerinde yaşanan hızlı değişim ve gelişimin beraberinde getirdiği kavramlardan biridir ve bilginin temel güç ve başlıca sermaye kaynağı olduğu toplum olarak nitelendirilir (Çalık ve Sezgin, 2005, s. 62-63). Diğer bir ifade ile bilgi toplumu; bilginin sermaye, hammadde, enerji ve insan gücü gibi üretim unsurlarından biri haline dönüştüğü, ekonomide hammadde ve ürün olarak kullanıldığı, herkes tarafından paylaşıldığı ve toplum içerisinde kültürel bir değer olarak kabul edildiği ve bilgi-iletişim teknolojisinin her alanda kullanılmaya başladığı toplum yapısı olarak tanımlanabilir (Rukancı ve Anameriç, 2004, s. 3).

Bilgi toplumunda yaşayan insanların daha çok bilgiye duyarlı olduğu, bilginin denetimi için gerekli teknolojik ortamın yaratıldığı, bilgi ekonomisinin bir sektör olarak ortaya çıktığı, insanların amaçları ve değer yargılarının bilgiye yönelik geliştiiği görülmektedir (Alakuş, 1991, s. 11). Bu kapsamda insanların bilgiye erişiminin daha kolay hale geldiği ve internet üzerinden kendilerine birçok hizmetin sağlandığı ifade edilebilir. Bilgi toplumu hizmetleri, “fiziki olarak karşı karşıya gelmeksizin, bedelli veya bedelsiz olarak elektronik ortamda yerine getirilen çevrim içi hizmetlerdir” (Yönetmelik, Md. 4b). Bilgi toplumu hizmetlerini, bu hizmetlere ihtiyaç duyan taraflara elektronik ortamda ulaştırmayı hedefleyen e-devlet, e-belediye, e-okul, e-bildirge, e-ticaret gibi uygulamalara son yıllarda “e-şirket” adı altında bir yenisi daha eklenmiştir. Bu sistemi kullanarak şirketler asgari içeriği yasal mevzuat tarafından belirlenen bilgileri ve ilave olarak gönüllü sunmak istedikleri bilgileri menfaat gruplarına iletme imkânı sağlamışlardır. Böylece finansal piyasalarda menfaat grupları için şirketler yakın bir izleme sistemine dâhil edilmiştir (Narbay ve Sönmez, 2016, s. 376). Yasal mevzuat tarafından şirketlerin ürettikleri bilgilerin kamuya duyurulma yöntemi ve içeriği belirlenerek etkinliği artırıldıkça, şirketlerin şeffaflık düzeylerinin ve dolayısıyla yayımladıkları bilgilerin niteliğinin ve niceliğinin de artacağı (Çörtük ve Erten, 2016, s. 68) düşünölmektedir.

Kurumsal yönetim ilkelerinden olan şeffaflık ilkesi, şirketlere ait bilgilerin zamanında sunulmasını ve güvenilir olmasını ifade etmekte olup bu ilkeye uyan şirketler finansal performansı ve finansal durumu hakkında menfaat sahiplerine nitelikli bilgi sunumu sağlayabilmektedir (Fung 2014, s. 73; Gör ve Diğer., 2016, s. 675). Bilgiyi güvenilir bir atmosferde sunmak, şeffaflığın en önemli avantajı olarak kabul edilmektedir (Narbay ve Sönmez, 2016, s. 372). Bir işletme fonksiyonu haline gelen şirketlerin kamuya bilgi sunması, zorunlu ve gönüllü bilgi sunma olarak ikiye ayrılmaktadır. Zorunlu bilgi sunmanın koşulları yasalarla düzenlenmiştir. Buna karşın gönüllü bilgi sunmada kamuya sunulacak bilginin nicelik ve niteliği şirketlerin tercihlerine bağlıdır (Durukan ve Özkan, 2003, s. 135). Şirketlerin gerektiğinden daha fazla bilgiyi gönüllülük esasına göre raporlama eğiliminde olmalarının temel nedeni, menfaat grupları ile daha fazla iletişim içerisinde olabilmek ve bu gruplara firmanın değerı hakkında daha doğru ve daha tutarlı bilgiler verebilmektir (Atağan ve Fidancı, 2016, s. 177).

Bilgi toplumu, teknolojik gelişmeler ışığında şirketlerin kamuyu aydınlatma görevlerini daha iyi yerine getirmelerini zorunlu kılmıştır. Kamuyu ilgilendiren şirket bilgi ve belgelerinin tam ve doğru olarak açıklanması, halka açık şirketlerin hukukunu düzenleyen Sermaye Piyasası Kanunu’nda “kamuyu aydınlatma yükümlölüğü” şeklinde uygulama alanı bulmuştur. Kamuyu aydınlatma yükümlölüğü ile şirketler hem şeffaflığı sağlamakta hem de hesap verebilir bir yapıya kavuşmaktadır. Şirketlere getirilen internet sitesi hazırlama zorunluluğu, bu yükümlölüğünün bir sonucu (İSMMMO, 19)

olarak görülmektedir. Şirketlerin kuracakları internet sitesinin kendilerini nasıl yansıtacağı önemlidir. Bu sitenin şirketin sadece statik bir vitrin görüntüsü (Özmen, 2011, s. 42) şeklinde olmaması aksine şirket ile ilgili taraflara şirket ile ilgili dinamik bilgi akışı sağlar nitelikte olması beklenmektedir.

Bugün birçok ülkede, halka açık şirketlerin kamuyu aydınlatma yükümlülükleri; düzenleyici otoriteler, borsalar veya özel kuruluşlar tarafından işletilen internet tabanlı elektronik kamuyu aydınlatma sistemleri aracılığıyla yerine getirilmektedir. Söz konusu sistemler, elektronik arşiv işlevi de görerek şirketlerle ilgili geçmiş bilgilere istenildiği an ulaşma imkânı sağlamakta ve kullanıcılara çeşitli sorgulama olanakları sunarak, belirli şirketlerle veya konularla ilgili spesifik bilgileri edinmeyi kolaylaştırmaktadır (Çörtük ve Erten, 2016, s. 66). Şirketlere ait bilgilere internet aracılığıyla ulaşılmasının sağladığı diğer avantajlar şunlardır (Ashbaugh ve Diğ., 1999, s. 248-249; Brennan ve Hourigan, 1999, s. 2; Çalışkan ve Güler, 2013, s. 65):

- Şirketlerin bilgi basım ve dağıtım maliyetlerini azaltır.
- Bilgiye sürekli ve kolay erişimi sağlar.
- Şirketlere daha ayrıntılı ve özellikli bilgi sunma imkanı sağlar.
- Bilginin güncelleştirilmesi işlemini kolaylaştırır.
- İnternet araçları sayesinde bilgiyi farklı amaçlar için kullanacak bilgi kullanıcılarının açıklanan tüm bilgiler arasından işlerine yarayacak spesifik bilgiyi bulma, transfer etme ve analiz işlerini kolaylaştırır.
- Bilginin üretilmesi ile yayımlanması arasında geçen süreyi azalttığından, gerçek zamanlı bilgi sunumuna ve bilgidен elde edilen verimin artırılmasına yardımcı olur.
- Bilgi asimetrisinin azaltılmasına ve sermaye piyasalarının etkinliğinin artırılmasına olumlu yönde katkı sağlar.

Bilgi toplumu olmanın en karakteristik özelliği, iletilebilen ve erişilebilen bilgi hacmindeki radikal artış (Rukancı ve Anameriç, 2004, s. 2) olduğu için internet sayesinde hem şirketler hem de menfaat grupları karşılıklı olarak bilgi alışverişini etkin bir şekilde gerçekleştirebilmektedirler. Böylece bilgi toplumu hizmetlerini sağlayan ve bu hizmetten faydalanan bir grup ortaya çıkmaktadır.

3. Bilgi Toplumu Hizmetlerine Yönelik Yasal Düzenlemeler

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1524. maddesinin birinci fıkrasına göre, "...denetime tabi olan sermaye şirketleri, kuruluşlarının ticaret siciline tescili tarihinden itibaren üç ay içinde bir internet sitesi açmak ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanmasına özgülemek zorundadır". Bu madde uyarınca, internet sitesinin açılması, sitenin belirli bir bölümünün kanunen gerekli ilanların yayımlanmasına ve bilgi toplumu hizmetlerine ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan 31 Mayıs 2013 tarihli ve 28663 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik" ile düzenlenmiştir. İlgili yönetmelik kapsam olarak denetime tabi sermaye şirketleri tarafından açılacak internet sitelerinde ilan edilecek ve erişime açık tutulacak asgari içeriğe, denetime tabi sermaye şirketleri ile Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcıların yapacakları işlemlere ve bu işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerle ilişkin usul ve esasları içermektedir (Yönetmelik, Md. 2). Söz konusu düzenlemelere ilişkin önemli bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

3.1. İnternet Sitesi Açma Yükümlülüğüne İlişkin Genel Hükümler

Şirketlerin internet sitesi açma yükümlülüğünün başlangıç tarihi, siteye erişim hakkı, elektronik arşivleme süresi ve kanuni yaptırımına ilişkin hükümler Türk Ticaret Kanunu'nda ve ilgili yönetmelikte düzenlenmiştir. Sermaye şirketlerinin internet sitesi açma yükümlülüklerini yerine getirirken dikkat etmeleri gereken özel hususlar aşağıdaki tabloda özet şeklinde sunulmuştur:

Tablo 1. Sermaye Şirketlerinin İnternet Sitesi Açma Yükümlülüklerine İlişkin Hükümler

GENEL HÜKÜMLER	YASAL DAYANAĞI
Uygulamaya Başladığı Tarih	
<p>- Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş şirketlerin, 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren üç ay içinde internet sitesi açmaları ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanması için özgülemeleri gerekir.</p> <p>-Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren (1 Temmuz 2013) kurulan şirketlerin kuruluşlarının ticaret siciline tescil edildiği tarihten itibaren üç ay içinde internet sitesi açmaları ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanması için özgülemeleri gerekir.</p> <p>-Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kapsama dahil olan sermaye şirketlerinin, kapsama girdikleri tarihten itibaren üç ay içinde internet sitesi açmaları ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanması için özgülemeleri gerekir.</p>	<p>Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Geçici Madde 1</p> <p>Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Madde: 5/1, 5/2</p>
Erişim Hakkı	
<p>-İnternet sitesinin bilgi toplumu hizmetlerine ayrılmış bölümü herkesin erişimine açıktır. Erişim hakkının kullanılması, ilgili olmak veya menfaati bulunmak gibi kayıtlarla sınırlandırılmayacağı gibi herhangi bir şarta da bağlanamaz. Bu ilkenin ihlali hâlinde herkes engelin kaldırılması davasını açabilir.</p>	Türk Ticaret Kanunu, Madde: 1524/3
Elektronik Arşivleme Yükümlülüğü	
<p>-İnternet sitesinde yayımlanan içerik, ilgili mevzuatta daha uzun bir süre öngörülmedikçe internet sitesindeki yayımının son bulunduğu tarihten itibaren beş yıl süre ile elektronik olarak arşivlenir.</p> <p>-İnternet sitesinde yer alacak içeriğin arşivlenmesinde güvenli elektronik imza ve zaman damgası kullanılır.</p>	Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Madde: 12/1, 12/3
Kanuni Yaptırımı	
<p>-İnternet sitesi açma ve sitede gerekli ilanları yayımlama yükümlülüklerine uyulmaması,</p> <ul style="list-style-type: none"> • İlgili kararların iptal edilmesinin sebebini oluşturur, • Kanuna aykırılığın tüm sonuçlarının doğmasına yol açar, • Kusuru bulunan yöneticiler ile yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna neden olur. <p>-İnternet sitesini oluşturmayan şirketlerin yönetim organı üyeleri, yüz günden üç yüz güne kadar adli para cezasıyla ve internet sitesine konulması gereken içeriği usulüne uygun bir şekilde koymayan yönetim organı üyeleri yüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.</p>	<p>Türk Ticaret Kanunu, Madde: 1524/2</p> <p>Türk Ticaret Kanunu, Madde: 562/12</p>

Sermaye şirketlerinin açacakları internet sitelerinde sürekli olarak ve en az altı aylık süre için yayımlamaları gereken içerik, yayımlanma zamanları ile birlikte ilgili yönetmelikte düzenlenmiş olup, buna ilişkin bilgiler çalışmanın uygulama bölümünde karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

3.2. Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcıları ve Denetime Tabi Şirketlerin Yükümlülükleri

Denetime tabi şirketler, “*internet sitesine ilişkin yükümlülüklerini doğrudan kendileri yerine getirebilecekleri gibi Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcılardan destek hizmeti almak suretiyle de yerine getirebilirler*” (Yönetmelik, Md. 5/4). MTHS’lerden hizmet almak zorunlu olmayıp şirketlerin tercihine bırakılmıştır. MTHS, “*şirketlerin kendi internet sitelerinin özgülenmiş kısmında erişime açılması gereken içeriği güvenli ortamda tutma, şirketin erişimine hazır bulundurma ve arşivleme dâhil olmak üzere Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nca belirlenmiş diğer faaliyetleri yürüten özel hukuk tüzel kişisi*” olarak tanımlanmaktadır (Yönetmelik, Md. 4h). MTHS’lerin şirketlere hizmet verebilmesi için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’ndan faaliyet izni alması gerekmektedir (Yönetmelik, Md. 7/1). Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’ndan faaliyet izni alan ve internet sitesi açma yükümlülüğü bulunan şirketlerin hizmet alabileceği MTHS’ler şunlardır (GTB, İç Ticaret Genel Müdürlüğü):

- Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi (MKK)
- Egebilgi İletişim Bilişim Yazılım Tekstil Tic. San. Ltd. Şti.
- TTR Bilişim Hizmetleri Turizm ve Metal San. Tic. Ltd. Şti.
- Mekasist Merkezi Kayıt Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ltd. Şti.
- IHS Telekomünikasyon San. Tic. Ltd. Şti.

Payları, Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca MKK tarafından kayden izlenen şirketler için MTHS faaliyeti, MKK tarafından yerine getirilmektedir (Yönetmelik, Md. 7/2). MKK, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından kaydileştirilmesine karar verilmiş sermaye piyasası araçları için Türkiye’nin Merkezi Saklama Kuruluşu’dur ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcı olarak yetkilendirilmiştir. SPK’ya tabi şirketler, internet sitesine ilişkin yükümlülükleri kendileri de yerine getirebilir, MTHS hizmeti almak istemeleri durumunda ise bu hizmeti belli bir bedel karşılığında MKK’dan almaları gerekmektedir. MKK tarafından oluşturulan “e-şirket: Şirketler Bilgi Portalı” Platformu, denetime tabi tüm şirketlerin mevzuat uyarınca internet sitesinde ilan edilecek içeriğin şirketlerin kendilerine özgülenmiş sayfalarına güvenli elektronik imza ve zaman damgası ile yüklendiği, yüklenen içeriğin güvenli ortamda tutulduğu, içeriğin erişime hazır bulundurulduğu, güvenli olarak arşivlendiği, elektronik bir ortamdır (<https://www.mkk.com.tr/>).

Faaliyet göstermesine izin verilen MTHS’lerin yükümlülükleri şunlardır (Yönetmelik, m. 8):

- Yürütmekle yükümlü oldukları faaliyetlere ilişkin teknik hususlara ve güvenlik kriterlerine uymak,
- Güvenli elektronik imzayı destekleyecek alt yapıyı sağlamak,
- Şirketlerin taleplerine göre internet sitesini barındırma veya veri tabanını muhafaza etme fonksiyonlarını yerine getirmek,
- Yürütmekte olduğu faaliyete engel bir durum çıkması halinde bunu yedi gün içinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’na bildirmek,

• Bakanlıkça talep edilmesi halinde, Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) ve diğer ilgili veri tabanları ile entegrasyonunu gerçekleştirmek.

Denetime tabi şirketlerin yükümlülükleri ise şunlardır (Yönetmelik, Md. 10):

• İnternet sitesinin özgülenmiş kısmında bulunması öngörülen içeriği elektronik ortamda MTHS'ye bildirmek, (MTHS'lerden destek hizmeti alan şirketler için geçerli)

• Şirketler tarafından internet sitesinin bilgi toplumu hizmetlerine ayrılmış bölümünün şirkete ait internet sitesi üzerinden veya MTHS'ler üzerinden arama motorları tarafından kolay bulunabilmesi için, ana sayfada “bilgi toplumu hizmetleri” şeklinde bir ibareye yer vermek,

• Sahip oldukları internet sitesi üzerinde, internet sitesinde yer alan içeriğin sitede yayımlanması, değiştirilmesi ve yenilenmesi gibi işlemlerde güvenli elektronik imza ve zaman damgası kullanmak,

• Sahip oldukları internet sitesi üzerinde, ilgili bilgilere erişim için internet sitesi içinde “http://firmaalanadi/bilgitoplumuhizmetleri” adresinden ya da doğrudan MTHS'ye yönelmeyi sağlamak,

• Sahip oldukları internet sitelerinde erişime açık bulundurdıkları bilgi ve belgeleri uygun olarak elektronik ortamda arşivlemek,

• Sahip oldukları internet sitelerini, teknik hususlar ve güvenlik kriterlerine uygun olarak işletmek.

Denetime tabi sermaye şirketlerinin doğrudan ya da destek hizmeti almak suretiyle internet sitesine ilişkin sorumluluklarını tam olarak yerine getirmeleri ve bilgi toplumu hizmeti olarak menfaat gruplarına sunmaları şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışının ürünüdür.

4. Literatür

Yabancı ve Türkçe literatür incelendiğinde, şirketlerin bilgi toplumu hizmetleri kapsamında (internet sitesi açma, bu sitede şeffaflık ve kamuyu aydınlatma çerçevesinde bilgi paylaşımında bulunma, paylaşılan bilgilerin kapsamı ve bilgi açıklama düzeylerini etkileyen faktörler) yaptıkları literatüre katkı sağlayan bazı çalışmalara ilişkin temel bulgulara ulaşılmış ve bunlar aşağıda özetlenmeye çalışılmıştır.

Ertuna ve Tükel (1997), İMKB-50 endeksindeki şirketlerin kamuyu aydınlatma düzeylerini etkileyen değişkenleri belirlemek amacıyla yaptıkları çalışma sonucunda, kamuyu aydınlatma düzeyinin daha yüksek halka açıklık oranına sahip ya da daha büyük şirketlerden ziyade, yabancı portföy yatırımının daha yüksek olduğu şirketlerde daha fazla olduğunu tespit etmişlerdir. Bu durumun sebebi ise, şirketlerin yabancı portföy yatırımcılarını cezbetmek için kamuyu daha fazla aydınlatmaları ya da yabancı yatırımcıların kamuyu daha çok aydınlatan şirketleri tercih etmeleri şeklinde açıklanmıştır.

Brennan ve Hourigan (1999), İrlanda'da faaliyet gösteren 109 şirket üzerinde yapmış oldukları çalışma sonucunda, 50 şirketin internet sitesine sahip olduğunu belirlemişlerdir. Şirket büyüklüğü ile internet sitesine sahip olma arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmesine rağmen, kaldıraç ve hissedar sayısı ile internet sitesine sahip olma arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Hizmet ve finans sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin internet sitesine sahip olma oranlarının daha yüksek olduğu çalışmada ulaşılan bir başka sonuçtur.

Bonsón ve Escobar (2002), Avrupa Birliğine üye 15 ülkede faaliyet gösteren, her bir ülkeden piyasa değerine göre en büyük 20 şirketi seçerek toplam 300 şirketten oluşan bir örneklem üzerinde araştırma yapmışlardır. Şirketlerin internet siteleri üzerinden paylaştıkları bilgilere bağlı olarak gerçekleştirilen çalışma sonucunda, şirketlerin internet üzerinden gönüllü bilgi açıklamaları yapma eğilimleri ile faaliyet gösterdikleri sektör, faaliyette buldukları ülke ve şirket büyüklükleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Gönüllü bilgi açıklama düzeyi en yüksek çıkanlar; Hollanda, İsveç, İngiltere ve Finlandiya şirketleriyken Lüksemburg, Yunanistan ve Portekiz şirketlerinin düşük oranda bilgi açıklama eğiliminde oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca büyük ölçekli işletmelerin yatırımcıları ile aralarındaki bilgi asimetrisini azaltmak için interneti bilgi kaynağı olarak daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak Avrupa şirketlerinin kurumsal raporlama ortamı olarak internetin önemini kabul ettikleri çalışmada ulaşılan bir başka sonuçtur.

Durukan ve Özkan (2003), İMKB’de işlem gören şirketlerin internet siteleri aracılığıyla karar vericilere sundukları finansal bilgilerin detay düzeyini etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik yaptıkları araştırma sonucunda, araştırma kapsamında analiz edilen 192 şirketin %75’inin kendisine ait bir internet sitesi olduğu tespit edilmiştir. İnternet sitesi olan şirketlerin %62’sinin bu sitelerde finansal bilgi sunmadıkları, daha yoğun olarak ürün ve hizmetlerini tanıtmak veya satış ve reklam amaçlı bu siteleri kullandıkları belirlenmiştir. Şirketin faaliyette bulunduğu sektörün ve performans ölçütü olarak alınan net karın internet sitesinin varlığını ve sitede sunulan finansal bilginin detay düzeyini belirleyici faktörler olmadığı çalışma sonucunda ortaya çıkmıştır. Şirket büyüklüğü (satışlar, piyasa değeri ve çalışan sayısı bazında) arttıkça, sunulan bilginin daha detaylı olduğu çalışmada ulaşılan bir diğer sonuçtur.

Ağca ve Önder (2007), İMKB’de yer alan işletmelerin gönüllü kamuyu aydınlatma düzeylerini tespit etmek ve bu işletmelerde gönüllü kamuyu aydınlatmaya etki eden faktörleri ortaya koymak amacıyla yaptıkları çalışma sonucunda, gönüllü olarak toplam bilgi açıklama düzeyi en yüksek olan sektörün “gıda” sektörü olduğunu tespit etmişlerdir. Türkiye’deki işletmelerin halka açıklık oranı veya aile şirketi olup olmamasının gönüllü kamuyu aydınlatma değişkeni üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. İşletme büyüklüğünün artmasının gönüllü bilgi açıklama düzeyini zıt yönde etkilediği tespit edilmiştir. Genel olarak İMKB şirketlerinin kanunen açıklanması zorunlu bilgiler dışında gönüllü olarak kamuoyuna açıklama yapmaktan kaçındıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Andrikopoulos ve Diakidis (2007), Kıbrıs Borsasında işlem gören şirketlerin internet sitelerinde yaptıkları açıklamaları etkileyen faktörleri tespit etmek için gerçekleştirdikleri araştırma sonucunda, sadece şirket büyüklüğünün anlamlı bir değişken olduğunu tespit etmişlerdir. Şirketlerin büyüklüğü arttıkça, internetten yaptıkları bilgi açıklamalarının da arttığı belirlenmiştir. Uluslararası diğer şirketlerle karşılaştırıldığında, Kıbrıs Borsasında işlem gören şirketlerin internetten bilgi açıklamayı tam olarak benimseyemedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Elhelaly and Mohamed (2014), Mısır Borsası 100 endeksinde işlem gören şirketlerin internet sitelerinde yayımladıkları bilgilerin kapsam ve niteliğini belirlemeye yönelik yaptıkları araştırma sonucunda, 100 şirketten sadece 36’sının internet sitesinin olduğunu ve bunlardan da 29’unun sitesinde finansal bilgi paylaştığını tespit etmişlerdir. ABD, İngiltere, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi gelişmiş Batı ülkeleriyle

kıyaslandığında, internet sitesi sahiplik oranının Mısır Borsası 100 Endeksindeki şirketlerde düşük olduğu tespit edilmiştir. Çalışma, Mısır’da şirketler tarafından internetin bilgi paylaşmak amaçlı sınırlı kullanımının olduğunu ortaya koymuştur. İnternet diğer ülkeler tarafından kurumsal bilginin yayılmasında etkin bir araç olarak kullanılmasına rağmen, Orta Doğuda internetten bilgi paylaşımının yaygın olmasını sınırlayan sebeplerin, şirketlerin bu konudaki maliyet ve teknolojik uzmanlık algıları olabileceği iddia edilmiştir.

Dönmez, Kutluk ve Erol (2016), 2005-2015 yıllarını kapsayan çalışmalarında SPK’ya tabi şirketlerin şeffaflık ve kamunun aydınlatılması ile ilgili ihlalleri olup olmadığını araştırmışlardır. Yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlara göre şirketlerin en çok ihlal ettikleri, bu sebeple SPK tarafından idari para cezası ve uyarı cezası aldıkları hususlardan birinin, “Yapılan açıklamaların, açıklamadan yararlanacak kişi ve kuruluşların karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde, zamanında, doğru, tam, dolaysız, anlaşılabilir olması” hükmüne aykırı davranmak olduğu tespit edilmiştir.

Balsarı, Dalkılıç ve Cagle (2016), Borsa İstanbul’da faaliyet gösteren şirketlerin internet sitelerinin kamuyu aydınlatma ve şeffaflık açısından analiz edilmesini amaçlayan çalışmalarının sonucunda, şirketlerin internet sitelerinde SPK tarafından yapılan düzenlemelere tam olarak uymadıklarını tespit etmişlerdir. Aynı şekilde şirketlerin internet sitelerinde yabancı dilde bilgi sağlama konusunda da yetersiz oldukları, bunun Türk piyasasına yabancı yatırımcı çekme ihtiyacı açısından olumsuz etkileri olacağı belirlenmiştir. Analize tabi tutulan şirketlerin büyük çoğunluğunun dört büyük denetim firması tarafından denetlenmediği, şeffaflığın daha iyi sağlanmasında denetim firmasının ve yönetim kurulunun önemli payı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çörtük ve Erten (2016), Türkiye’de kamuyu aydınlatmanın sermaye piyasasına etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışma sonucunda, Kamuyu Aydınlatma Platformunun (KAP) Haziran 2009’dan sonra faaliyete geçmesi ile birlikte sermaye piyasasının tüm paydaşlarının şirketlerle ilgili bilgilere en az maliyetle, eş zamanlı olarak ve en hızlı şekilde ulaşmaya başladığını, böylece piyasada asimetrik bilgi sorununun tamamen ortadan kalkması da, tatmin edici seviyede azaldığını tespit etmişlerdir. Bu sonucu ise, analizlerde ortaya çıkan BİST-100 endeksi fiyat oynaklığının 2009 sonrasında azalmasıyla ve kamuya açıklanan bildirim sayılarıyla oynaklık arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olmasıyla açıklamışlardır.

5. Araştırma

5.1. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Çalışma kapsamında 03.08.2016 tarihi itibarıyla Borsa İstanbul 30 (BİST-30) endeksinde işlem gören şirketlerin her birinin internet sitelerinin ana sayfaları tek tek incelenmiş ve sitede “bilgi toplumu hizmetleri” ibaresi aranmıştır. Böylece şirketler tarafından internet sitesinin bilgi toplumu hizmetlerine ayrılmış bölümüne ve içeriğinde yer alan bilgilere ulaşılarak şirketlerin yasal mevzuat hükümlerine uyup uymadıkları tespit edilmiştir. Şirketlerin sundukları bilgilerin kapsamı ve menfaat gruplarının ihtiyaçlarına ne derece cevap verdiği detaylı olarak incelenmiştir. Şirketlere ait bilgilerin içeriğinin ve şeklinin değiştirilmesinin mümkün olması sebebiyle, şirketlere ait internet siteleri ve e-şirket bilgi sistemi bir aylık bir dönemde (Ekim 2016) incelemeye tabi tutulmuştur. Elde edilen bilgiler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilerek BİST-30 endeksinde işlem gören şirketlere ilişkin durum tespiti yapılmıştır.

5.2. Araştırmanın Bulguları

5.2.1. İnternet Sitesinde “Bilgi Toplumu Hizmetleri” İbaresini Bulundurma ve İnternet Sitesi Oluşturma Yükümlülüğüne İlişkin Bulgular

Yapılan incelemeler sonucunda BİST-30 şirketlerinin tamamının internet sitelerinin ana sayfalarında “bilgi toplumu hizmetleri” ibaresinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu ibareyi diğerlerinden farklı olarak, en çarpıcı şekilde sitesine koyan şirketin Tekfen Holding A.Ş. olduğu ifade edilebilir. 29 şirketin söz konusu ibareyi ana sayfalarında yalın halde kullandıkları ve bilgiye erişimi doğrudan sağladıkları tespit edilirken, Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.’nin bu ibareyi “Bilgi toplumu hizmetleri/Yatırımcı İlişkileri” şeklinde kullanmış olduğu ve bilgiye erişimi dolaylı olarak sağladığı saptanmıştır.

Araştırmanın bulgularından bir diğeri, T. Halk Bankası A.Ş. dışındaki tüm şirketlerin internet sitesine ilişkin yükümlülüklerini Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcılardan destek hizmeti almak suretiyle yerine getiriyor olmalarıdır. Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca BİST-30 endeksinde işlem gören şirketlere MTHS hizmeti MKK tarafından verildiği için, hizmet alan şirketler “bilgi toplumu hizmetleri” linkinden MKK’nın e-şirket sistemine yönlendirilmiştir. T. Halk Bankası A.Ş. ise internet sitesinin bilgi toplumu hizmetlerine ayırmış olduğu bölümünü doğrudan kendisi düzenlemiştir. Bu sebeple e-şirket sisteminde kaydı bulunmamaktadır. Bu şirkete ilişkin bilgilere, şirketin kendi internet sitesinden ulaşılmıştır.

5.2.2. İnternet Sitesinde Yayımlanması Gereken İçeriğe İlişkin Bulgular

Denetime tabi sermaye şirketlerinin açacakları internet sitelerinde sürekli olarak ve en az altı aylık süre için yayımlamaları gereken içerik “Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik”in 6. maddesinde düzenlenmiştir. Şirketlerin asgari olarak yönetmelikte yer alan bilgilere internet sitelerinde yer vermeleri kanuni bir zorunluluktur. Bu bilgiler dışında şirketlerin ek bilgi paylaşım paylaşmamaları kendi isteklerine bırakılmıştır.

MTHS hizmeti alan şirketlerin bilgi toplumu hizmetleri kapsamında, MKK’nın e-şirket sisteminde kayıtlı bulunan bilgileri incelendiğinde, şirketlere ilişkin verilerin “Şirket Bilgileri” ve “Belge Görüntüleme” şeklinde iki temel grup altında düzenlendiği görülmektedir.

Şirket Bilgileri

Sermaye şirketlerinin internet sitelerinin açılmasıyla birlikte sitede sürekli olarak yayımlamaları gereken asgari bilgiler şunlardır (Yönetmelik, Md. 6/1):

- Şirketin MERSİS numarası, ticaret unvanı, merkezi, taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı ile anonim şirketlerde yönetim kurulu başkan ve üyelerinin, limited şirketlerde müdürlerin, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde yöneticilerin ad ve soyadları.

- Bir tüzel kişinin; anonim şirketlerde yönetim kuruluna üye olarak limited şirketlerde müdür olarak seçilmesi durumunda; tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına tüzel kişi tarafından belirlenen gerçek kişinin de tescil ve ilan olduğuna ilişkin açıklama, seçilen tüzel kişinin MERSİS numarası, ticaret unvanı, merkezi ve tüzel kişi ile birlikte tescil edilen gerçek kişinin adı ve soyadı.

• Seçilen denetçinin adı ve soyadı/unvanı, yerleşim yeri/merkezi, varsa tescil edilmiş şubesi.

Yapılan çalışma sonucunda, e-şirket sisteminde şirketler tarafından yayımlanan içeriğin “Şirket Bilgileri” grubu altında “Şirket, Yönetim Kurulu ve Denetçi” olmak üzere 3 temel başlıkta toplandığı tespit edilmiştir. Bu başlıklar altında sunulan bilgiler incelendiğinde, şirketlerin yasal mevzuat gereği internet sitelerinde sürekli olarak yayımlamaları gereken asgari bilgilerin ve hatta daha fazlasının sistemde yer aldığı görülmektedir. Bunlar özetle aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 2. Şirketlerin “Şirket Bilgileri” Grubu Altında Yayımladıkları Temel Başlıklar

Şirket	Yönetim Kurulu	Denetçi
Şirket Türü	Yönetim Kurulu Başkanı*	Denetçi*
Mersis*	(İsim Soyisim)*	(Dönem)
Ticaret Sicil Memurluğu	(Özgeçmiş)	(İsim Soyisim, Ticaret Unvanı)*
Ticaret Sicil Numarası	Yönetim Kurulu Üyeleri*	(Bağımsız Denetim Resmi Sicili)
Ticaret Ünvanı*	(İsim Soyisim)*	(Adres)*
Adres*	(Özgeçmiş)	Tescil Şube*
Taahhüt Edilen Sermaye Miktarı*		(İsim Soyisim, Ticaret Unvanı)*
Ödenen Sermaye Miktarı*		(Adres)*
Kayıtlı Sermaye Tavanı		
Şirket Tescil Tarihi		
Vergi Dairesi		
Vergi Numarası		
Sektör		
İletişim Bilgileri		

* Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik Madde: 6/1 gereği yayımlanması sürekli olarak gereken bilgilerdir.

Tablo 2’den de anlaşılacağı gibi, BİST-30 şirketlerinin kullanıcılara sundukları bilgiler sadece yasal mevzuatta sayılanlarla sınırlı kalmamıştır. Şirketler kendileri ile ilgili daha fazla bilgiyi yayımlama eğilimi göstererek şeffaflığın sağlanmasına katkıda bulunmuşlardır. Şirketlerin bu kapsamda paylaştıkları bilgiler Tablo 3’de yer almaktadır:

Tablo 3. BİST-30 Şirketlerinin “Şirket” Temel Başlığı Altında Yayımladıkları Bilgiler

BİST-30 Şirketleri Ticaret Ünvanları	Sektör	Merkezi	Ödenen Sermaye (TL)
AKBANK T. A.Ş.	Bankacılık	İstanbul	4.000.000.000*
T. GARANTİ BANKASI A.Ş.	Bankacılık	İstanbul	4.200.000.000
BİM BİRLESİK MAĞAZALAR A.Ş.	Perakende Ticaret	İstanbul	303.600.000*
HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.	Holding	İstanbul	2.040.403.931
TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.	Telekomünikasyon	İstanbul	2.200.000.000
TÜPRAŞ-TÜRKİYE PETROL RAFİNELERİ A.Ş.	Petrokimya	Kocaeli	250.419.200*
EREĞLİ DEMİR ÇELİK FABRİKALARI A.Ş.	Demir Çelik	İstanbul	3.500.000.000*
KOÇ HOLDİNG A.Ş.	Holding	İstanbul	2.535.898.050*
T. İŞ BANKASI A.Ş.	Bankacılık	İstanbul	4.500.000.000*
EMLAK KONUT GYO A.Ş.	GYO	İstanbul	3.800.000.000*

T. HALK BANKASI A.Ş.	Bankacılık	İstanbul	1.250.000.000*
ARÇELİK A.Ş.	Dayanıklı Tüketim	İstanbul	675.728.205*
TÜRK HAVA YOLLARI A.O.	Ulaştırma	İstanbul	1.380.000.000*
TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.	Otomotiv	İstanbul	500.000.000*
TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	Telekomünikasyon	Ankara	3.500.000.000*
YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.	Bankacılık	İstanbul	4.347.051.284*
VAKIFLAR BANKASI A.Ş.	Bankacılık	İstanbul	2.500.000.000
ÜLKER BİSKÜVİ	Gıda	İstanbul	342.000.000*
PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG A.Ş.	Petrokimya	İzmir	1.500.000.000*
T. ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.	Holding	İstanbul	2.050.000.000
COCA COLA İÇECEK A.Ş.	Gıda	İstanbul	254.370.782*
ENKA İNŞAAT VE SANAYİ A.Ş.	İnşaat	İstanbul	4.200.000.000*
FORD OTOSAN	Otomotiv	İstanbul	350.910.000*
TAV HAVALİMANLARI HOLDİNG A.Ş.	Ulaştırma	İstanbul	363.281.250*
TEKFEN HOLDİNG A.Ş.	Holding	İstanbul	370.000.000*
K. KARABÜK DEMİR ÇELİK SAN. VE TİC. A.Ş.	Demir Çelik	Karabük	1.140.000.000
OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SAN. A.	Otomotiv	İstanbul	24.000.000*
DOĞUŞ OTO. SER. VE TİC. A.Ş. (DOAS)	Otomotiv	İstanbul	220.000.000*
KOZA ALTIN İŞLETMELERİ A.Ş.	Demir Çelik	Ankara	152.500.000
PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş.	Ulaştırma	İstanbul	102.272.000*

* Taahhüt ettiği sermaye miktarının tamamını ödeyen şirketlerdir.

Tabloda görüldüğü gibi BİST-30 Endeksi kapsamında yer alan şirketlerin çoğunluğu (%20'si) Bankacılık sektöründe faaliyet göstermektedir. Şirketlerin yaklaşık %83'ü İstanbul merkezli kurulmuştur. Taahhüt ettiği sermaye miktarının tamamını ödeyen şirket sayısı 23'dür. Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'nin taahhüt edilen sermaye miktarı bilgisinin sistemde yer almadığı tespit edilmiştir. Bunun dışında şirketlerin sundukları diğer bilgiler asgari yükümlülükleri sağlamakta olup, bilgilerde herhangi bir eksiklik bulunmamaktadır.

Tablo 4. BİST-30 Şirketlerinin “Yönetim Kurulu” ve “Denetçi” Temel Başlıkları Altında Yayımladıkları Bilgiler

BİST-30 Şirketleri	Yönetim Kurulu		Denetçi			
	Toplam Üye Sayıları	Tüzel Kişi Üye Sayıları	2016	2015	2014	2013
AKBANK T. A.Ş.	*9	-	Güney	Güney	Güney	
T. GARANTİ BANKASI A.Ş.	*9	-		DRT		DRT
BİM BIRLESİK MAĞAZALAR A.Ş.	4	-				Nas
HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.	7	-	DRT	DRT	DRT	
TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.	6	-	Nas		DRT	
TÜPRAŞ-TÜRKİYE PETROL RAFİNEL. A.Ş.	*13	-	Güney	Güney	Güney	
EREĞLİ DEMİR ÇELİK FABRİKALARI A.Ş.	*7	4	Güney	Güney		
KOÇ HOLDİNG A.Ş.	*16	-	Güney	Güney	Güney	
T. İŞ BANKASI A.Ş.	9	-	Akis			Akis

EMLAK KONUT GYO A.Ş.	*5	-	DRT		Nas	Nas
T. HALK BANKASI A.Ş.	*8	-	Akis	Akis	Akis	
ARÇELİK A.Ş.	*10	-	Güney	Güney	Güney	
TÜRK HAVA YOLLARI A.O.	7	-				Akis
TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.	*10	-	Nas	Nas	Nas	
TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	*10	-		Akis		
YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.	*12	-	Güney	Güney	Güney	
VAKIFLAR BANKASI A.Ş.	*6	-		Nas	Nas	Akis
ÜLKER BİSKÜVİ	7	-				Nas
PETKİM PETROKİMYA HOLDİNG A.Ş.	7	1		Güney	Güney	Güney
T. ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.	*7	-		Nas	Nas	Nas
COCA COLA İÇECEK A.Ş.	*10	-	Nas	Nas	Nas	
ENKA İNŞAAT VE SANAYİ A.Ş.	3	-	DRT	DRT	DRT	
FORD OTOSAN	*12	-	Güney	Güney		
TAV HAVALİMANLARI HOLDİNG A.Ş.	9	2			Güney	Akis
TEKFEN HOLDİNG A.Ş.	*9	-	BDO	BDO	BDO	
K. KARABÜK DEM. ÇEL. SAN. VE TİC. A.Ş.	*9	-	Güney			AKT
OTOKAR OTOBÜS KAROSERİ SAN. A.	*7	-	Nas			Güney
DOĞUŞ OTO. SER. VE TİC. A.Ş. (DOAS)	7	-	Akis			Akis
KOZA ALTIN İŞLETMELERİ A.Ş.	3	-				Nas
PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş.	*5	-	DRT			DRT

* Yönetim Kurulu Üyeleri arasında Bağımsız Yönetim Kurulu Üye/Üyeleri bulunan şirketlerdir.

BİST-30 şirketlerinin yasal mevzuat gereği yayımlama yükümlülüklerinin bulunduğu bilgiler incelendiğinde, Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri gerçek kişi olan şirketlerin “Yönetim Kurulu” başlığı altında bu kişilerin ad/soyad bilgilerine eksiksiz olarak yer verdikleri saptanmıştır. Ancak Ereğli Demir Çelik Fabrikaları A.Ş., Petkim Petrokimya Holding A.Ş. ve Tav Havalimanları Holding A.Ş. olmak üzere toplam üç şirketin yönetim kurulu başkanının tüzel kişi olduğu ve yönetim kurulu üyeleri arasında da tüzel kişilerin bulunduğu belirlenmiştir. Mevzuat gereği bu şirketlerin tüzel kişiye ait MERSİS numarası, ticaret unvanı, merkezi ve tüzel kişi ile birlikte tescil edilen gerçek kişinin adı ve soyadı bilgilerine de sistemde yer vermeleri gerektiği halde, Ereğli Demir Çelik Fabrikaları A.Ş.’nin bir yönetim kurulu üyesinin ve Tav Havalimanları Holding A.Ş.’nin yönetim kurulu başkanı ve tüzel kişi üyelerinin tamamının MERSİS numaralarının olmadığı dikkat çekmiştir. Asgari yükümlülükler dışında şirketlerin yönetim kurulları ile ilgili ek bilgiler de paylaştıkları tespit edilmiştir. Ulaşılan diğer bilgiler özetle şunlardır:

- Şirketlerin %90’ının yönetim kurulu başkan vekili ad ve soyad bilgileri bulunmaktadır.
- Şirketlerin yaklaşık %63’ünün yönetim kurulu başkan ve üyelerinin özgeçmiş bilgileri mevcuttur.
- Şirketlerin yaklaşık %63’ünün yönetim kurulu üyeleri arasında bağımsız üyeler de vardır.

Analiz kapsamında, BİST-30 şirketlerinin yönetim kurulu yapıları da incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, yönetim kurulu toplam üye sayısı en fazla olan şirketin Koç Holding A.Ş. olduğu tespit edilmiştir. Kurumsal Yönetim Tebliğinde, Borsa İstanbul şirketleri için yönetim kurulu üye sayılarının 5’den az olmamak koşulu ile oluşturulması hükmüne (Md. 4.3.1.) uymayan 3 şirketin varlığı dikkat çekmiştir. Ayrıca Tebliğ’de bankalar için bağımsız yönetim kurulu üye sayısının üçten az olmaması (Md. 6/3a) ve diğer şirketler için yönetim kurulu içerisindeki bağımsız üye sayısının toplam üye sayısının üçte birinden az olmaması, bağımsız üye sayısının hesaplanmasında küsuratların izleyen tam sayı olarak dikkate alınması ve her durumda, bağımsız üye sayısının ikiden az olmama şartı (Md. 4.3.4.) yer almaktadır. T. İş Bankası A.Ş. ve Vakıflar Bankası A.Ş. dışındaki 4 bankanın bu şartları sağladığı, diğer 24 şirket arasından 12’sinin yönetim kurulu bağımsız üye sayılarının doğru belirlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

BİST-30 şirketlerine denetim hizmeti sağlayan denetim firmalarının unvanları, yerleşim yerleri ve varsa tescil edilmiş şubelerine ilişkin bilgilerin sistemde sürekli olarak yayımlanması şartı bulunmaktadır. Denetçi” başlığı altında şirketlerin sundukları bilgilere bakıldığında bu şartın şirketlerin tamamı tarafından sağlandığı tespit edilmiştir. Mevzuatta, yayımlanan içerikte değişiklik olması durumunda güncel bilginin sisteme girilmesi gerektiği ifade edildiği için, şirketlere ilişkin denetçi bilgilerinin sisteme her yıl düzenli olarak girilmemiş olması problem teşkil etmemektedir. Yukarıdaki Tablo 4’de Temmuz 2013 tarihinden 2016 yılı sonuna kadar şirketlerin hizmet aldığı denetim firmaları ve hizmet aldıkları yıllar sunulmuştur. Tablodaki bilgiler incelendiğinde, Tekfen Holding A.Ş. hariç BİST-30 şirketlerinin, “dört büyükler” olarak nitelendirilen Ernst&Young, PwC, KPMG ve Deloitte denetim firmalarının üyesi olan Türk şirketlerden (Güney, Başaran Nas, Akis, DRT) hizmet aldıkları görülmektedir.

Belge Görüntüleme

MKK’nın e-şirket bilgi sisteminde yer alan bir diğer temel grup “Belge Görüntüleme” ismi altında oluşturulmuştur. BİST-30 şirketlerinin bilgi toplumu hizmetleri kapsamında en az altı aylık süre için yayımlamak zorunda olduğu bilgilerin bu bölümde yer aldığı tespit edilmiştir. Şirketlerin bu bölümde yayımladıkları temel başlıklar ve bu başlıklara ilişkin yasal mevzuatta yer alan hükümler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 5. “Belge Görüntüleme” Grubu Altında Yayımlanan Temel Başlıklar ve İçeriği

Temel Başlıklar	İçerik (Hüküm)	Yasal Dayanağı
Temsile Yetkili Kişiler ve Bunların Temsil Şekillerini Gösterir Karar	Yönetim kurulunun veya müdürler kurulunun temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararı, sicil gazetesinde yayımlandığı tarihten itibaren en geç beş gün içinde internet sitesine konur.	Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Madde: 6/3z
Genel Kurul Çağrısı	Genel kurulun toplantıya çağırılmasına ilişkin ilan en geç sicil gazetesinde yayımlandığı tarihte internet sitesine konur.	Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Madde: 6/3g
Şirket Sözleşmesi	Şirket sözleşmesi ve değişiklikler kuruluşun ya da değişikliğin sicil gazetesinde yayımlandığı tarihten itibaren en geç beş gün içinde internet sitesine konur.	Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Madde: 6/3v
Şirket Sözleşmesinde		

Değişiklikler		
Genel Kurul Toplantı Tutanağı	Şirketin genel kurul toplantı tutanağı ile imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplantı tutanağı genel kurul tarihinden itibaren en geç beş gün içinde internet sitesine konur.	Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Madde: 6/3h
İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Toplantı Tutanağı		
İç Yönerge	Anonim şirketlerde genel kurulun çalışma usul ve esaslarını içeren iç yönerge ilan tarihini izleyen beş gün içinde internet sitesine konur.	Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Madde: 6/3aa
Şirket Sözleşmesinin Değiştirilmesine İlişkin Genel Kurul Kararı	Şirket sözleşmesinin değiştirilmesine ilişkin genel kurul kararı, sicil gazetesinde yayımlandığı tarihten itibaren en geç beş gün içinde internet sitesine konur.	Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Madde: 6/3k
Diğer (Finansal Tablolar ve Yıllık Faaliyet Raporu)	Son üç yılın finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporları, gereğinde ara bilançoları ortakların incelemesine sunulmak üzere genel kurul kararından önceki otuz gün içinde internet sitesine konur.	Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, Madde: 6/3a

Şirketlerin “Belge Görüntüleme” grubu altında yayımladıkları temel başlıklar incelendiğinde, farklı başlık ve içerik kullananlar olmasına rağmen şirketlerin büyük çoğunluğunun yukarıdaki tabloda görülen başlıkları kullanarak bilgi yayımladıkları tespit edilmiştir.

Şirketlerin “Belge Görüntüleme” grubunda yayımladıkları bilgileri altı aylık süreden sonra sistemden silme yetkileri bulunduğu için şirketlerin son altı ayda meydana gelen gelişmeleri sistemde mevcut olabilmektedir. Ancak, yapılan incelemeler sonucunda şirketlerin bazı bilgilerini sistemde daha uzun süre bulduklarını görülmüştür. Örneğin, BİST-30 şirketlerinin yaklaşık %87’sinin iç yönergesi ve %76’sının şirket sözleşmesi sistemde bulunmaktadır. Anonim şirketlerde olağan genel kurul toplantısı her hesap döneminin sona ermesinden itibaren üç ay içinde yapılması gerektiği için şirketlerin genel kurul toplantılarına ilişkin bilgilerin sistemden silinme ihtimali olmasına rağmen, şirketlerin %70’inin genel kurul çağrılarında ve genel kurul toplantı tutanaklarına sistemden ulaşmak mümkündür.

Araştırmanın diğer bulgularından biri, BİST-30 şirketlerinin %20’sinin finansal tablo ve faaliyet raporu bilgilerinin sistemde yer almamasıdır. Kalan %80’i son üç yılın finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporlarını farklı dönemler halinde ve farklı şekillerde sunmaktadır. Şirketlerin bir kısmı finansal tablolarını “diğer” başlığı altında, diğer bir kısmı “bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu ve özkaynaklar değişim tablosu” şeklinde ayrı başlıklar altında, diğer bir kısmı ise sadece “bilanço” başlığı altında yayımlamışlardır. Yayımlanan içerik incelendiğinde, şirketlerin finansal tablolarını yıllık, altı aylık ve üç aylık dönemler halinde sisteme yükledikleri tespit edilmiştir. Sistemde finansal tablo verileri olduğu halde faaliyet raporu verileri olmayan şirket sayısı 15’dir. Geriye kalan 9 şirketin sistemde finansal tablo ile faaliyet raporu bilgileri olmasına rağmen, son üç yıla ilişkin tam bilgi sunan şirket sayısı sadece 5’dir.

6. Sonuç ve Tartışma

Bilgi toplumunun gereği olan hizmetleri yaygınlaştırmayı ve ticari hayatta güven ortamını tesis etmeyi amaçlayan Türk Ticaret Kanunu, denetime tabi sermaye şirketlerine internet sitesi açma yükümlülüğü getirerek şirketlere ait bilgilere kolay erişimi mümkün hale getirmiştir. İnternetin bilginin üretiminde, paylaşımında ve arşivlenmesinde yaygın olarak kullanılmasının temel amacı, şeffaflığı en üst düzeyde sağlayan bir araç olduğunun düşünülmesidir.

BİST-30 şirketlerinin internet sitesi açma yükümlülüklerinin analiz edildiği bu çalışma sonucunda, şirketlerin tamamının internet sitesine sahip oldukları ve internet sitelerinin ana sayfalarında “bilgi toplumu hizmetleri” şeklinde bir ibareye yer verdikleri tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, internet sitesinin bilgi toplumu hizmetlerine ayrılmış bölümünü, MTHS hizmeti almadan doğrudan kendisi organize eden tek şirket T. Halkbank A.Ş.’dir. Diğer 29 şirket internet sitesine ilişkin yükümlülüklerini MKK’dan MTHS hizmeti satın almak suretiyle yerine getirmektedir ve MKK’nın e-şirket sistemine kayıtlıdır.

Yapılan içerik analizi sonucunda BİST-30 şirketlerinin internet sitelerinde sürekli olarak yayımlamaları gereken asgari bilgilerde bir eksiklik olmadığı ancak en az altı aylık süre için yayımlamak zorunda oldukları bilgilerin sunum ve içerik olarak tam olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle şirketlerin finansal tablo ve yıllık faaliyet raporu bilgilerinde birtakım eksiklikler olduğu tespit edilmiştir. Yasal mevzuat gereği yayımlanması gereken bilgiler dışında, BİST-30 şirketlerinin bilgi toplumu hizmetleri kapsamında ilave bilgiler yayımladıkları çalışmada ulaşılan bir başka sonuçtur. Genel olarak değerlendirildiğinde, BİST-30 şirketlerinin bilgi paylaşımında interneti etkin olarak kullandıkları ve şeffaflığa katkı sağlama eğiliminde oldukları ifade edilebilir.

İnternet sitesi açma yükümlülüğü bulunan şirketlerin MTHS hizmeti alabilecekleri tek kuruluş MKK değildir. Gelecek çalışmalarda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş diğer MTHS’lerin denetime tabi sermaye şirketlerine sağladıkları hizmetlere ilişkin analizler yapılabilir. Böylece MTHS hizmeti veren kuruluşlar arasında karşılaştırmalar yapılarak, e-şirket bilgi sistemi daha güçlü hale getirilebilir.

Kaynakça

- Ağca, A., Önder, Ş., (2007). “Türkiye’de Gönüllü Kamuyu Aydınlatma: İMKB’de Yer Alan İşletmeler Üzerine Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı: 34, 133-143.
- Alakuş, M., (1991). Bilgi Toplumu, T.C. Kültür Bakanlığı, Kütüphanecilik Dizisi: 22, Ankara.
- Andrikopoulos, A., N. Diakidis, (2007). “Financial Reporting Practices on The Internet: The Case of Companies Listed In The Cyprus Stock Exchange”, SSRN Electronic Journal, 1-22.
- Ashbaugh H., Johnstone, K. M., Warfield, T.D., (1999). “Corporate Reporting on the Internet”, Accounting Horizons, Vol: 13, No: 3, 248, 249.
- Atağan, G., Fidancı, N., (2016). “Kurumsal Yönetim Endeksindeki İşletmelerin Sahiplik Yapısı ve Gönüllü Açıklamalar Arasındaki İlişki”, Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, Özel Sayı-1, 177.

- Balsarı, Ç. K., Dalkılıç, A. F., Cagle, M. N., (2016). “Evaluation of Corporate Websites Under A Public Disclosure and Transparency Platform”, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Özel Sayı-1, 537-554.
- BİST-30 Endeksi Kapsamı <http://www.ist30.com/sayfa/ist30-bist-30-endeks-kapsami> (03.08.2016)
- Bonsón, E., Escobar, T., (2002). “A Survey on Voluntary Disclosure on the Internet. Empirical Evidence from 300 European Union Companies”, *The International Journal of Digital Accounting Research* Vol: 2, No: 1, 27-51.
- Bozdemir, E., (2014). *Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Muhasebe Mesleğine ve Uygulamalarına Etkisi*, Türkmen Kitabevi.
- Brennan, N., Hourigan, D., (1999). “Corporate Reporting on the Internet by Irish Companies”, *Irish Accounting Review*, Vol: 7, No: 1, 1-20.
- Çalık, T., Sezgin, F., (2005). “Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim”, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt:13, No:1, 62-63.
- Çalışkan, A. Ö., Güler, H., (2013). “Şeffaflık ve Kamuyu Aydınlatma Ekseninde İnternette Finansal Raporlama”, *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı:116, 65.
- Çörtük, O., Erten, M., (2016). “Türkiye’de Kamuyu Aydınlatmanın Sermaye Piyasasına Etkisi”, *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, Cilt: 45, Sayı: 1, 65-77.
- Dönmez, A., Kutluk, F. A., Erol, İ., (2016). “Kamunun Aydınlatılması ve Şeffaflık Açısından SPK Tarafından Yayımlanan Özel Durumların Kamuya Açıklanması Tebliğinin İncelenmesi”, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Özel Sayı-1, 317-336.
- Durukan, M. B., Özkan, S., (2003). “Finansal Bilgi Sunumunda Bir Araç Olarak İnternet Kullanımı: İMKB 'de İşlem Gören Şirketlerin Web Siteleri Üzerine Bir Araştırma”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 17, Sayı: 1-2, 135-153.
- Eleren, A., Kurt, M., (2001). “Bilginin Organizasyonlar İçin Değişen Anlamı ve Stratejik Önemi”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt:3, Sayı:1, 7.
- Elhelaly, M., Mohamed, E. K. A., (2014). “A Survey of Internet Financial Reporting in Egypt”, *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, Vol: 4, No: 1, 70-83.
- Ertuna, B., Tükel, A., (1997). “Şirketlerin Kamuyu Aydınlatma Düzeyleri: Ortaklık Yapısı ve Kurumsal Yönetimin Etkileri”, *İMKB Dergisi*, Cilt: 10 Sayı: 40, 7-32.
- Fung, B., (2014). “The Demand and Need for Transparency and Disclosure in Corporate Governance”, *Universal Journal of Management* Vol: 2, No: 2, 73.
- Gör, Y., Terzi, S., Şen, İ. K., (2016). “Şeffaflık Açısından Kurumsal Yönetim Uygulamalarının Finansal Raporlamanın Süresi Üzerine Etkisi: Borsa İstanbul Örneği”, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Özel Sayı-1, 675.
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (GTB), İç Ticaret Genel Müdürlüğü, <http://icticaret.gtb.gov.tr/hizmetler/sirketler/internet-sitesi-acma-yukumlulugu-bulunan-sirketlerin-hizmet-alabilecegi-mthsler> (03.11.2016)

- İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (İSMMM), Temel Eğitim ve Staj Merkezi, “Yeni TTK Muhasebe Mesleği İçin Hem Milad Hem Fırsat”, <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/yayinlar/kitaplar/130SORUDATTK.pdf> (22.10.2016)
- Mäkinen, H., (2011). “Information Society Services”, Knowledge of Society Training Paper: 4, http://yhtheiskunnantieto.fi/kstr2_slides_pub.pdf (23.10.2016)
- Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK), <https://www.mkk.com.tr/> (07.10.2016)
- Narbay, Ş., Sönmez, M., (2016). “Kurumsal Yönetimde “Şeffaflık” ve Türk Ticaret Hukukundaki Uygulamaları”, Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, Özel Sayı-1, 372, 376.
- Özgül, M. U., (2015). “Bilgi, Bildirim ve Beyan Verme Yükümlülüğü İdare İlişkilerinde Teknolojinin Etkin Kullanımı ve Bilgi Havuzunun Oluşturulması Paneli”, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İç Ticaret Genel Müdürlüğü, s. 31. <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/seminernotlar/02032015/GUMRUKTICARET.PDF> (23.10.2016)
- Özmen, Ş. I., (2011). “Sanal Dünyada Başarının Yol Haritası ve Elektronik Pazarlamanın Boyutları”, İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 1, 42.
- Rukancı, F., Anameriç, H., (2004). “Bilgi Toplumu ve Toplumun Bilgilenmesinde Kütüphanelerin Rolü”, Kütüphaneciliğin Destanı Uluslararası Sempozyumu, <http://eprints.rclis.org/11278/> (22.10.2016)
- Şengel, S., (2011). “Yeni Türk Ticaret Kanununun Sermaye Şirketleri İle İlgili Getirdiği Yeniliklerin Değerlendirilmesi”, Zeitschrift für die Welt der Türken (Journal of World of Turks), Cilt: 3, Sayı: 2, 21.

Kanun, Tebliğ ve Yönetmelikler

- 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, T. C. Resmî Gazete, Sayı: 27846, Tarih: 14 Şubat 2011.
- Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik, T. C. Resmî Gazete, Sayı: 28663, Tarih: 31 Mayıs 2013.
- Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, T. C. Resmî Gazete, Sayı: 28772, Tarih: 21 Eylül 2013.
- Kurumsal Yönetim Tebliği, T. C. Resmî Gazete, Sayı: 28871, Tarih: 3 Ocak 2014.

A Research About The Information Society Services of The Firms in Istanbul Stock Exchange 30 Index

H. Pınar KAYA

Ahi Evran University
Faculty of Economics and Administrative
Sciences, Kırşehir, Turkey
pkaya@ahievran.edu.tr

Şükran GÜNGÖR TANÇ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Faculty of Economics and Administrative
Sciences, Nevşehir, Turkey
sgungor@nevsehir.edu.tr

Extensive Summary

Introduction

With the entry of the Turkish Commercial Code Law No 6102 into force additional responsibilities are given to the equity firms that become audited entity by having the specified criterion determined by the cabinet. One of these responsibilities is to create a website minimum content of which is proper for legislation provisions.

The main aim for imposing the obligation of creating a website for the equity firms is proposed to get the ultimate transparency. It is stepped with the thought that website is the mean by which everybody could reach the information about the firm, explanations, calls, statements and documents, reports, financial tables done by the firm, the answers of the asked questions with the easiest way and which is the most reliable and which supplies the ultimate transparency (TCC Article Justifications, Art. 1524/1).

Supplying the opportunity for reaching information, documents, reports, tables and calls about the firms with the easiest way on the internet has importance on the point of illuminating the related parties (Bozdemir, 2014, p. 95). With the enforcement of Turkish Commercial Code it is aimed to establish an environment of trust in business life, create a proper investment environment for all the investors, minimize the informality, extend the services prerequisite for information society and lead up to entrepreneurship (Özgül, 2015, p. 31). Turkish Commercial Code sensitively dwelling on truth-in-public informing includes purviews for having market discipline proper for the necessities of the time (Şengel, 2011, p. 21). Imposing the obligation of opening a website for equity firms is one of the necessary implementations evaluated within this scope.

In the light of this information, within the scope of study firstly general information of the information society services will be given and the benefits of being an information society will be mentioned. Then, the responsibilities of equity firms' obligation of opening a website will be presented within the frame of related legislation. In the practice part of the study, within the information society services the information that are mandatory to be explained on the website of the ISE-30 firms and, except for this, the information shared for voluntary public disclosure will be investigated. How the firms fulfill their obligation of opening a website, if they have a support service and the scope of the information they share will be evaluated in general.

Method

Within the scope of study, the websites' main pages of each firms in İstanbul stock exchange 30 index (ISE-30) are investigated one by one as of the date 03.08.2016 and the expression "information society services" is searched in the sites. Therefore, by reaching the parts preserved for information society services by the firms and the information in the content it is found if the firms obey the legislation provisions. The information contents the firms present and to what extent they meet the needs of interest groups are examined in detail. As it is not possible to change neither the content nor the shape of the information of the firms, the websites and e-company information systems of the firms are examined in a month's time (October 2016). The state about ISE-30 firms is determined by evaluating the findings by content analysis method.

Findings and Discussion

Turkish Commercial Code aiming to extend the services prerequisite for information society and establish an environment of trust in business life makes it possible to access the information of the firms easily by imposing the obligation to open a website for the equity firms that are audited entity. The main reason of internet usage for the production, sharing and archiving of information is because it is thought to be the mean that provides the ultimate transparency.

In this study in which the obligation to open a website for ISE-30 firms is analyzed it is found out that all the firms have websites and in the main pages of websites they include an explanation as "information society services". According to the findings the only firm that organizes the parts preserved for information society in the websites itself without getting support from CDSP service is T. Halk Bank I.C. The other 29 firms discharge the obligation of website by buying CDSP service from CSD and they are registered to e-company system of CSD.

After the content analysis results it is found that there is not any imperfect data in the minimum information that the ISE-30 firms have to publish continuously at their websites but the information they have to publish at least for the six months are not complete in terms of presentation and content. Particularly, it is ascertained that there are some shortcomings in the financial table and annual activity reports information of the firms. The other result reached in the study is that apart from the information to be published in accordance with the legislation ISE-30 firms publish extra supplementary information within the scope of information society services. All in all, it could be stated that ISE-30 firms use the internet effectively for information sharing and are tend to contribute to transparency.

CSD is not the only institution that the firms with the obligation to open a website could get CDSP service. In the next studies, the analysis about the services the other CDSPs authorized by the Ministry of Customs and Trade supply for the equity firms that are audited entity could be done. Therefore, e-company information system could be strengthened more by making comparisons among the institutions with CDSP service.